

آنچه در این گفت‌وگو ملاحظه می‌کنید حاصل مطالعات و تجربیات عملی مدیری است که بیش از دو دهه رهبری و مدیریت یکی از مجتمع‌های آموزشی بزرگ آموزش و پرورش کشور را، بر عهده دارد.

❑ مسائل و دغدغه‌های آموزشی گوناگون (دخترانه و پسرانه) مجتمع، چگونه در چتر مدیریتی شما قرار می‌گیرند؟

● مسائل کاری مجتمع را در دفتر مرکزی مجتمع در شورایی به نام شورای مدیران، البته به طور جداگانه برای مدارس پسرانه و دخترانه، بررسی می‌کنیم و درباره‌ی مسائل محوری و حساس مجتمع در همین شورا تصمیم می‌گیریم. برای بررسی مسائل داخل مدرسه در تشکیلات ما این گونه پیش‌بینی شده است که مدیر و سه معاون آموزشی، اجرایی و پرورشی، همراه با مسئولان پایه‌ها ستاد مدرسه را تشکیل می‌دهند. مسائل داخلی مدرسه را این ستاد بررسی می‌کند و مدیر موظف به اجرای مصوبات ستاد است. البته حفظ اختیار و اقتدار مدیر را نیز در نظر داریم تا چیزی از اختیارات او کم نشود. فضا را فضای مشورتی و شورایی کرده‌ایم، با حفظ اقتدار مدیر و اختیارات آن.

❑ سیاست‌های اصلی مجتمع در برنامه‌ریزی‌ها در چه راستایی قرار دارد؟

● ما در این جا بر دو بال پرواز فکر می‌کنیم؛ هم بال تربیت دینی و هم بال آموزشی. در سیاست کلی می‌گوییم که برنامه‌ریزی باید به گونه‌ای باشد که هر دو وجهش تقویت شود. اما شیوه‌ی تقویت چگونه خواهد بود؟ آموزش و پرورش گفته است که سه ساعت فیزیکی در هفته داشته باشیم. اما ما دو ساعت نیز کار

گروهی بعد از ساعات درسی در نظر گرفته‌ایم. بعد از ظهرها برای بچه‌ها کار گروهی گذاشته می‌شود.

❑ انگیزه‌ی اصلی شما از ایجاد چنین مجتمعی چه بوده است؟

● به یقین که دل ما برای فیزیک و شیمی بچه‌ها نسوخته است. هم مؤسسان این مجتمع و هم ما با این انگیزه وارد شدیم که بچه‌ها، بچه‌های دین‌دار و متعهدی بار ببینند. یعنی این گونه تربیت کنیم که خروجی‌های مدرسه‌ی ما، اولاً در دانشگاه‌های خوب دولتی قبول شوند و ثانیاً دین‌دار شوند و دین‌دار باقی بمانند. دین‌دار شدن به این معنا که تحت تأثیر شرایط دیگر در جامعه و دانشگاه‌ها قرار نگیرند. ما اعتقاد داریم که دانشگاه‌ها جای تربیت بچه‌ها نیست. بچه‌ها در دانشگاه یافته‌های خود را بروز می‌دهند. تربیت اصلی باید در مدرسه انجام پذیرد.

ما می‌خواهیم بچه‌ای که از مدرسه‌ی امام صادق (ع) فارغ‌التحصیل شد، در دانشگاه تأثیرگذار باشد. نه این که از افکار متعدد تأثیر پذیرد. دختری که ما جذب می‌کنیم و به سمت دانشگاه مشایعت می‌کنیم، می‌خواهیم حتماً چادری باشد. با حفظ چادر وارد دانشگاه شود و محیط دانشگاه را نیز تحت تأثیر خود قرار دهد. بنابراین تدابیری می‌اندیشیم که این کار انجام شود.

البته در این بین مسائل و مشکلات متعددی نیز داریم؛ چون تنها ما نیستیم که تأثیر می‌گذاریم. مدارس مرئی و نامرئی بسیاری روی بچه‌ها تأثیر می‌گذارند. سایت‌های اینترنتی، ماهواره، جامعه و خانواده همگی روی بچه‌ها تأثیر می‌گذارند. نگاه خانواده به مسائل دینی

نیز از اهمیت خاصی برخوردار است. ❑ اشاره کردید که تنها از دخترهای دارای حجاب اسلامی چادر گزینش می‌کنید و اجبار دارید که دانش‌آموزان دختر در مدرسه‌ی امام صادق (ع) از پوشش چادر برخوردار باشند. علت این اجبار چیست؟

علت این که ما تنها از خانواده‌های مذهبی و دارای حجاب کامل چادر گزینش می‌کنیم، این است که بچه‌ها دچار دوگانگی شخصیت نشوند. برای این که تقابل و دوگانگی شخصیت ایجاد نشود، این رعایت را می‌کنیم؛ زیرا از یک طرف تکیه‌گاه بچه‌ها پدر و مادر هستند و از طرف دیگر معلمی است که اسرار و مسائل خانه بر او عیان می‌شود. در این جا بچه با دوگانگی شخصیت روبه‌رو می‌شود. پدر و مادری که دل‌سوز او هستند و معلمی که او نیز دل‌سوز و راهنماست.

من در جلسه‌ی توجیهی به اولیا می‌گویم که اگر فرزند شما معادلات پیچیده فیزیکی را بتواند حل کند، ولی در نماز جماعت مدرسه شرکت نکند، مطلوب ما نیست. از طرف دیگر، بچه‌ای که دعای کمیل و زیارت عاشورا را حفظ باشد اما نمره‌ی فیزیکی او ۱۲ شود، در مدرسه‌ی ما جایگاهی ندارد. با این وجود، عده‌ی قلیلی از دانش‌آموزان که ویژگی‌های مطلوب ما را ندارند، وارد مدرسه می‌شوند. معلمی که در مدرسه با بچه در ارتباط است و با او زندگی می‌کند همه‌ی حالات بچه برای او به تصویر کشیده می‌شود، با او ناهار می‌خورد، ورزش می‌کند، اردو می‌رود، درس می‌خواند، کمالات و حالات آن بچه به دستش می‌آید. این بچه در این سن و سال دیگر نمی‌تواند اسرار خود را کتمان کند.

گفت‌وگو

گفت‌وگو با محمد ابراهیمی عسگری پور، مدیر مجتمع آموزشی امام صادق (ع)

به بچه‌ها تحکم نکنید آن‌ها نیازمند توضیح و تفسیرند

مریم ظفرمند

گاهی اوقات نیز خانواده‌ها تحت تأثیر بچه‌های خود قرار می‌گیرند. مثلاً مادر تحت تأثیر دختر خود چادری می‌شود. خانواده‌های تحصیل کرده و مذهبی نیز وجود دارند که خود به هر دلیلی از چادر استفاده نمی‌کنند، اما مانع استفاده فرزندان خود از چادر هم نمی‌شوند. در مجموع ما در این زمینه تنگ نظری نداریم و هدف چیزی جز اصلاح و هدایت نیست.

□ به طور یقین مواردی نظیر تهاجم فرهنگی، ماهواره، برنامه‌های تلویزیونی... روی دانش‌آموزان تأثیرگذار هستند. به همین دلیل آموزش‌ها باید به گونه‌ای باشد که مسائل دینی در وجود دانش‌آموز نهادینه شود و تحت تأثیر محیط قرار نگیرد. برای این کار چه تدابیری اندیشیده‌اید؟

● همین‌طور است. برخی مسائل در جامعه حالت امیدمی پیدا می‌کنند. وقتی شیوع پیدا کردند، باید به دنبال راه برخوردی مناسب باشیم. زمانی در همین مجتمع امام صادق (ع) به این موضوع توجه نمی‌کردیم که هیچ، بلکه استفاده از پدیده‌های جدید نظیر ضبط صوت و ویدیو را نمی‌کردیم، زیرا گمان می‌کردیم که این ضبط صوت باعث می‌شود، نوارهایی در اختیار بچه‌ها قرار گیرد و بچه‌ها در خلوت از این نوارها استفاده کنند. اما الان دیگر این حرف را نمی‌شود زد. با اتصال به ماهواره و شبکه‌های اینترنتی دنیای جدیدی فراروی دانش‌آموز قرار می‌گیرد. در این باره توصیه‌ی اخلاقی اول ما این است که پدر و مادر از ماهواره استفاده نکنند و اگر به هر دلیل در خانه دارند، از برنامه‌های خوب آن استفاده کنند.

راه مقابله با تهاجم فرهنگی تقویت معرفت‌های دینی در بچه‌هاست؛ زیرا دیگر زمان القانیت؛ زمان فهم مطلب است. زمانی است که باید سؤالات بچه‌ها را جواب داد و روشن‌گری کرد.

در مجموع باید بگویم که اعتقادات دینی عنصر اصلی نظام است و نباید با آن سلیقه‌ای برخورد شود.

□ با توجه به خط مشی و نگرش خاص مجتمع آموزشی امام صادق (ع)، چه دروسی در این مدرسه تدریس می‌شود؟

● در تمام دوره‌ها، دروس علمی و تربیتی داریم. در زمینه‌ی علمی، علاوه بر اجرای

مصوبات آموزش و پرورش، یک سلسله دروس را اضافه تدریس می‌کنیم و فکر می‌کنیم برای بچه‌ها ضروری است. این دروس در ساعات اضافه تدریس می‌شوند؛ نظیر رایانه، زبان خارجی، درس‌های هنری، هوافضا (هواپیماسازی)، مکانیک و دروس هنری شامل منبت کاری، گرافیک و... که در قالب انجمن‌های علمی و هنری و به صورت فوق برنامه و با توجه به انگیزه و ذوق دانش‌آموزان تدریس می‌شوند. شرکت در تمامی انجمن‌های علمی و هنری ما داوطلبانه است و بچه‌ها با ذوق خود آن را بعد از ساعات درسی انتخاب می‌کنند.

و اما دروس تربیتی را به گونه‌ای ارائه می‌کنیم که بچه‌ها احساس کنند، وارد محیط مذهبی شده‌اند. در طول این ۲۰ سال، ما هیچ وقت کسی را مجبور نکرده‌ایم که به نمازخانه برود، ولی زمان نماز جماعت شما یک دانش‌آموز سر کلاس نمی‌بینید؛ زیرا فضای مدرسه به گونه‌ای است که بچه وقتی صدای اذان را می‌شنود، احساس می‌کند که اگر نماز جماعت نرود، باخته است و احساس شرمساری می‌کند. در روایات داریم، حتی اگر حالت ریا باشد، این ریا کم کم به یقین تبدیل خواهد شد.

در زنگ مطالعه، کتاب‌هایی را برای مطالعه به دانش‌آموزان معرفی می‌کنیم و با برگزاری مسابقه‌هایی از اطلاعات آن کتاب‌ها، به آن‌ها جوایزی می‌دهیم. جلساتی محفلی همانند جلسات هیئت مدیره هم با دبیر و بچه‌های دوره‌اش که ۶۰ نفر می‌شوند، به صورت هفتگی برگزار می‌شوند و دانش‌آموزان در این جلسات با مباحث گوناگون و نیز با شیوه‌های سخن‌رانی آشنا می‌شوند. هم فضا دینی است و صحبت‌های دینی می‌شود و هم مشکلات دوره و پایه در آن جلسه مطرح می‌شود.

ما برای تقویت روحیه‌ی دینی بچه‌ها اردوهای جهادی نیز داریم که به صورت سالانه برگزار می‌شود. بچه‌های داوطلب با هزینه‌ی مجتمع به یکی از مناطق محروم و یا روستا برای ساخت مدرسه یا مسجد و یا کارهای دیگری که آن روستا نیاز دارد، می‌روند.

از جمله‌ی این کارها، راهسازی و

جاده‌سازی در قالب ستاد بازسازی اردوی جهاد دانشگاهی بوده است. هم چنین از کارهای خیریه، می‌توان به مشارکت دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان در تأمین و بسته‌بندی اقلام غذایی قبل از ماه مبارک رمضان برای خانواده‌های بی‌بضاعت اشاره کرد.

□ به عنوان نکته‌ی پایانی اگر مطلبی دارید بفرمایید.

● ما تنها عنصر تأثیرگذار بچه‌ها نیستیم. در نتیجه، به اولیا که بچه‌های خود را به عنوان امانت در اختیار این مدرسه می‌گذارند، توصیه می‌کنیم که تصور نکنند بچه را به مدرسه می‌سپارند، دیگر خیالشان راحت شود. دانش‌آموز نیازمند مراقبت است. از زمانی که سوار سرویس می‌شود و در کنار هم کلاسی خود می‌نشینند، نحوه‌ی برخورد راننده و اتفاقاتی که در مسیر مدرسه می‌افتد، همگی روی تربیت او مؤثر هستند. کادر مدرسه و معلم هم در تربیت بچه مؤثر هستند. دانش‌آموز علاوه بر مراقبت در دروسی نظیر فیزیک، نیازمند مراقبت‌های معنوی و مسائل تربیتی عمیق‌تر نیز هست. به اولیا توصیه می‌کنیم که به بچه تحکم نکنند. آن‌ها نیازمند توضیح، تفسیر و تعریف و بررسی هستند. باید پدر و مادر به همان اندازه که برای لباس و عصارانه‌ی بچه حساس هستند، مراقب موارد تربیتی او نیز باشند.

